

Párbeszéd a magyar színház jövőjéről

Előadó-művészeti konferencia, Országos Színházi Évadnyitó és Kaszás Attila Díjátadó a Jászai Mari Színházban

A korábbi évek hagyományait folytatva Veszprém, Debrecen, Kecskemét és Győr után idén a tatabányai Jászai Mari Színház adott otthont a Magyar Művészeti Akadémia színházművészeti tagozatának kezdeményezésére elindított Párbeszéd a magyar színház jövőjéről című szakmai konferenciának. Az esemény megnyitóján Crespo Rodrigo, a Jászai Mari Színház igazgatója a rendezvény házigazdjaként, John Katalin alpolgármester pedig Tatabánya Megyei Jogú Város képviselőjében köszöntötte a jelenlévőket. Kiss B. Atilla, a Magyar Művészeti Akadémia elnökségi tagja köszöntőjében elmondta, nagy sikernek tarja, hogy idén 5. alkalommal kerül megrendezésre a konferencia, melynek célja, hogy közösséget teremtsen, párbeszédet folytasson a színházi szakma szereplői között.

A konferencia résztvevői külön szekciókban vitatták meg a színház mint intézmény művészeti karakter építésének kérdéseit („**Színházi profil- és karakterépítés**” szekció), a művészigazgató – menedzserigazgató vezetői alternatívák jellegzetességeit („**A színházvezetés művészete – művészet-e a színházvezetés?**” szekció), továbbá a színházakban dolgozók és alkotók foglalkoztatásával összefüggő legfontosabb problémákat („**Ki marad a végén? – színházi munkaerőhelyzet**” szekció), valamint a színházi kritika véleményformáló szerepének kérdését („**Vélemények vezérei? – metakritika, a kritika szerepe a művészetkommunikációban**” szekció).

A „**Színházi profil- és karakterépítés**” szekciót Máté Gábor, a budapesti Katona József Színház igazgatója vezette. A Katona néhány évvel ezelőtti arculatváltásával kapcsolatban kiemelte a marketingszakemberek és a közönségszervezés munkájának sikeres összekapcsolását. Véleménye szerint, a színház megújult arculata jól példázza, hogy érdemes legyőzni a régi beidegződéseket. A Kolibri Színház vezetőjeként Novák János a gyermek- és ifjúsági program adta arculati specialitásokat hangsúlyozta. Ezek közül a csecsemőszínház, a hagyományos bábszínház ellenében bevezetett alternatív játsszói forma, az előadások utáni drámafeldolgozó foglalkozások és a repertoár korosztályi bontásban történő játsszásának fontosságát emelte ki. A színház működése kapcsán az évadról évadra történő, folyamatos megújulást a karakterépítés elengedhetetlen eszközének tartja. A Béres Attila vezette Miskolci Nemzeti Színház vidéki nemzeti színházként a harmadik legnagyobb teátrum hazánkban, ennek megfelelően alapvetően népszínházi feladatot kell betöltenie, egyszerre több műfaj műsorán tartásával, elsősorban a régió nézőinek igényeit kielégítve. Az igazgató ugyanakkor fontosnak tartotta azt is, hogy a miskolci színház a hagyományos jelleg mellett alternatív társulatok, például a Baltazár Színház meghívásával is igyekszik színesíteni programját. Munkájának legfontosabb, a színház arculatát markánsan meghatározó elemei között a társulatépítés, a frissen végzett fiatalokkal való közös munka és az állandó rendezők szerepének jelentőségét emelte ki, hangsúlyozva, a színházban működő 5 fős művészeti tanács fontosságát.

„**A színházvezetés művészete – művészet-e a színházvezetés?**” szekcióban Kiss János, a Győri Balett igazgatójának elnökletével olyan művész és menedzser színházvezetők vettek részt, mint

Magyar Művészeti Akadémia
Jászai Mari Színház

**PÁRBESZÉD A MAGYAR SZÍNHÁZ JÖVŐJÉRŐL 5.
KONFERENCIA ZÁRÓ SAJTÓANYAG**
Tatabánya, 2018. szeptember 7.

Eszenyi Enikő (Vígyszínház), Gemza Péter (Csokonai Nemzeti Színház), Kirják Róbert (Móricz Zsigmond Színház), Lőrinczy György (Budapesti Operettszínház), Oberfrank Pál (Veszprémi Petőfi Színház), Rázga Miklós (Pécsi Nemzeti Színház). A szekcióban résztvevők egyetértettek abban, hogy egy színház működésének sikerét elsődlegesen nem az határozza meg, művész vagy menedzser igazgató vezeti-e, hanem az elhivatottság és a tehetség. A színház vezetőjének legyen évadokon átnyúló terve, mondanivalója, tökéletesen ismerje az általa vezetett intézmény művészi és technikai működését, szeresse a közönséget és a társulatot. Nem létezik azonban sikeres színházigazgató csapatmunka és a vezetők közötti jó kommunikáció nélkül.

A „**Ki marad a végén? – színházi munkaerőhelyzet**” szekció a művészek és a színházi dolgozók foglalkoztatási kérdéseit tekintette át. Nemcsák Károly, a József Attila Színház igazgatója elmondta, hogy a színházi műszaki dolgozók pályaelhagyása komoly működési nehézséget, kockázatokat jelent. Előfordult, hogy egyszerre négy hangosító jelentette be távozását, ez pedig a színház teljes szakmacsoportját jelentette. A műszaki dolgozók pályaelhagyása Eszenyi Enikő, a Vígyszínház igazgatója szerint is jelentős gondokat okoz. Az okok között az alacsony bérezés és a jelentős munkahelyi igénybevétel vezeti a sort. Szakmai javaslatként elhangzott, hogy a színművészek nagyobb anyagi és szakmai elismerése érdekében a színházaknak lehetőségük legyen társulati művészi jogi státuszt létrehozni. Ezzel párhuzamosan a színházi műszaki dolgozók számára szakmai törzsgárda státusz lenne indokolt. Ehhez jogszabálmódosításra és a kollektív szerződési rendszer felülvizsgálatára lenne szükség. A státuszok létrehozásával egyidejűleg az elhangzott szakmai javaslatok alapján indokolt lenne a színházi működési sajátosságokkal összhangban álló premizálási és jutalmazási rendszer, sajátos adójogi szabályok és munkabérminimumok megállapítása.

A „**Vélemények vezérei? – metakritika, a kritika szerepe a művészetkommunikációban**” szekcióban kérdések merültek fel azzal kapcsolatban, hogy vannak-e a kritika tekintetében igazodási pontok, jelentős kritikusok. A beszélgetés résztvevői megegyeztek abban, hogy a közönséget kritikával nevelni nem lehet, a kritikáknak, melyeket elsősorban a szakma olvas, szubjektívnek és hitelesnek kell lenniük.

A szekcióüléseket követően a jelenlevők **kerekasztal-beszélgetéseken** vettek részt; először a színházi kulturális emlékezet témakörben, ezt követte a tao-rendszer működésének problémáival és lehetséges megoldási irányjaival foglalkozó panel, végül Fekete Péter, az Emberi Erőforrások Minisztériumának kultúráért felelős államtitkár vázolta elképzeléseit.

Szintén a hagyományoknak megfelelően, a konferenciát követően került sor az **Országos Színházi Évadnyitóra**, melynek keretében Schmidt Csaba, Tatabánya Megyei Jogú Város polgármestere köszöntötte a vendégeket, majd Fekete Péter, az Emberi Erőforrások Minisztériumának kultúráért felelős államtitkára tartotta meg évadnyitó beszédét. Az évadnyitó gálaest részeként a **Kaszás Attila-díjat** Pokorni Zoltán, a díjat – a Mozaik Művészegyüttessel közösen – alapító Hegyvidéki Önkormányzat polgármesterének és Hopkó Iván, a Raiffeisen Bank önkormányzati deskvezetőjének jelenlétében, Fekete Péter, az Emberi Erőforrások Minisztériumának kultúráért felelős államtitkára adta át. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma az idei évben először ajánlott fel 400 ezer forintot a díjazott színművész számára, a Raiffeisen Bank a díj alapítása óta 500 ezer forinttal járul hozzá az elismeréshez. A Kaszás Attila-díjat 2018-ban Nagy Csongor Zsolt kapta.